

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Ιούνιος 2012

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

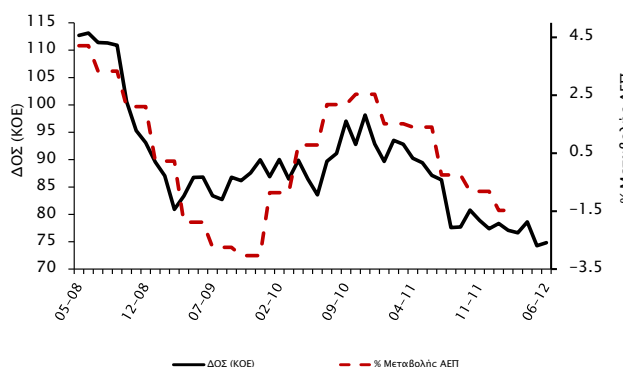
Τον Ιούνιο 2012 το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε οριακή βελτίωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 0,6 μονάδες σε σχέση με το Μάιο. Η μικρή αυτή αύξηση οφείλεται στην καλύτερευση του κλίματος στις υπηρεσίες, εξαιτίας, κυρίως, της αυξημένης ζήτησης, καθώς και σε μικρή βελτίωση του κλίματος στο λιανικό εμπόριο, λόγω αυξημένων πωλήσεων το τελευταίο τρίμηνο. Το κλίμα στη μεταποίηση παρέμεινε στα αρνητικά επίπεδα του Μαΐου, ενώ στις κατασκευές κατέγραψε επιδείνωση. Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές χειροτέρευσε σε σύγκριση με το Μάιο, λόγω αρνητικότερων προσδοκιών σχετικά με την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και την ανεργία τους επόμενους 12 μήνες.

Τους τελευταίους μήνες ο ΔΟΣ παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα γεγονός που προδιαγράφει συνέχιση της ύφεσης στην οικονομία.

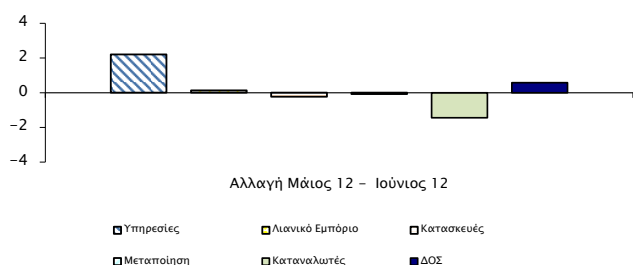
Τον Ιούνιο 2012 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο παρουσίασε οριακή αύξηση της τάξης των 0,6 μονάδων σε σύγκριση με το Μάιο.² Τους τελευταίους μήνες ο ΔΟΣ παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα γεγονός που προδιαγράφει συνέχιση της ύφεσης (Διάγραμμα 1).³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και Ρυθμός Μεταβολής ΑΕΠ

Η μικρή αύξηση του ΔΟΣ τον Ιούνιο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα οφείλεται, κυρίως, σε κάποια βελτίωση του οικονομικού κλίματος στις υπηρεσίες, και σε μικρότερο βαθμό στο λιανικό εμπόριο (Διάγραμμα 2).

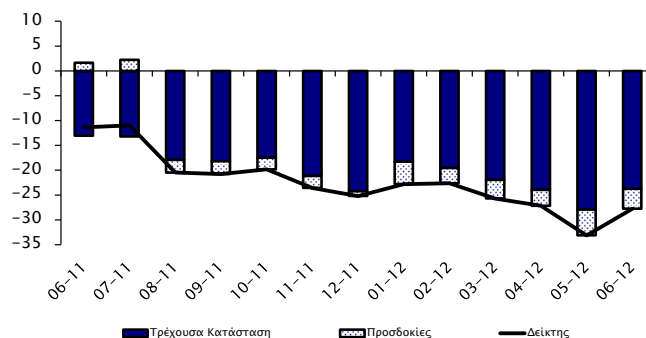
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3). Περισσότερες επιχειρήσεις σε σχέση με το Μάιο αξιολόγησαν θετικά την οικονομική τους κατάσταση και τη ζήτηση τους τελευταίους τρεις μήνες. Παρ' όλα αυτά λιγότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν αύξηση στην απασχόληση

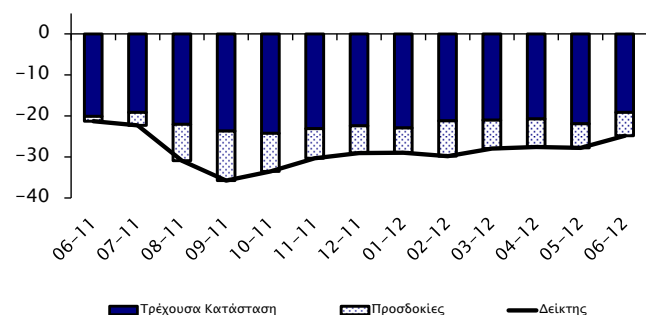
τους τελευταίους τρεις μήνες. Σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα λιγότερες επιχειρήσεις αναμένουν μείωση στη ζήτηση και την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες. Οι προσδοκίες για τις τιμές παρέμειναν στα επίπεδα του Μαΐου (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα καλυτέρευσε λόγω βελτίωσης, κυρίως, της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Περισσότερες επιχειρήσεις σε σχέση με τον περασμένο μήνα παρατήρησαν αύξηση στις πωλήσεις τους τελευταίους μήνες και ταυτόχρονα λιγότερες αναμένουν πτώση στις πωλήσεις και την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες. Συγκριτικά με το Μάιο λιγότερες επιχειρήσεις αναμένουν αύξηση στις παραγγελίες προς τους προμηθευτές τους ή στις τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες. Η αξιολόγηση των επιχειρήσεων για τα τρέχοντα αποθέματα δεν παρουσίασε μεταβολή από τον περασμένο μήνα (Πίνακας 1).

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα επιδεινώθηκε σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα λόγω χειρότερης των προσδοκιών και της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 5).

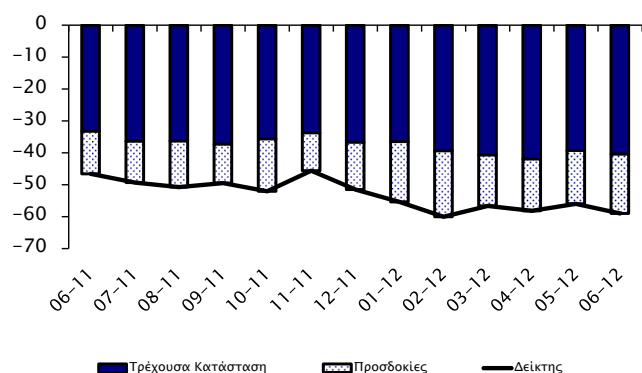
¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2012 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Growth rates of GDP at Constant Prices, 1st Quarter 2012", Στατιστική Υπηρεσία 08/06/12).

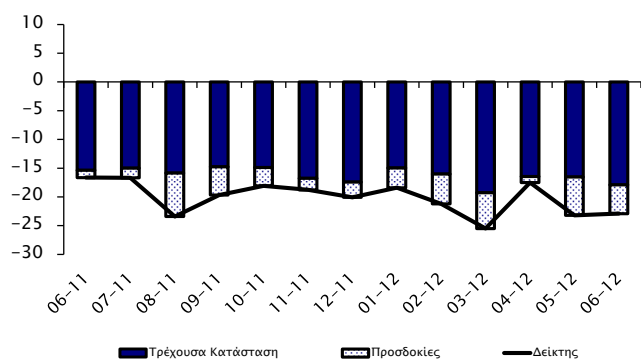
Συγκριτικά με το Μάιο περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books). Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες είναι ελαφρώς δυσμενέστερες απ' ό,τι το Μάιο, ενώ αρνητικότερες είναι και οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης, με τις περισσότερες επιχειρήσεις να αναμένουν μείωση τους επόμενους μήνες. Αντίθετα, λιγότερες επιχειρήσεις σε σχέση με τον περασμένο μήνα αξιολόγησαν αρνητικά την οικοδομική τους δραστηριότητα τους τελευταίους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με το Μάιο (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

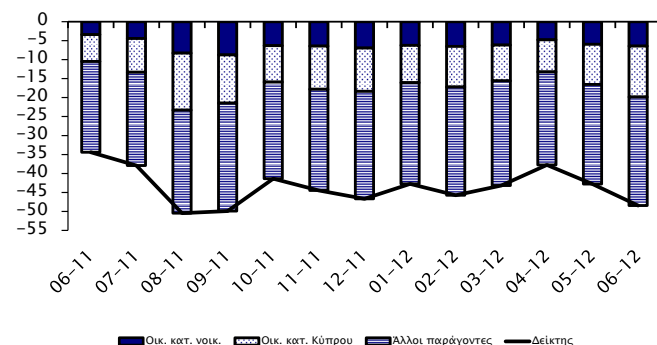

Συγκριτικά με το Μάιο περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν αύξηση στην παραγωγή τους τελευταίους τρεις μήνες, στις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες, καθώς και στα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων. Αντίθετα, περισσότερες επιχειρήσεις σε σχέση με τον περασμένο μήνα θεωρούν μη ικανοποιητικά τα επίπεδα των τρεχουσών παραγγελιών για εξαγωγές. Λιγότερες επιχειρήσεις σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα αναμένουν μείωση στην παραγωγή και στην απασχόληση τους επόμενους

τρεις μήνες, ενώ περισσότερες αναμένουν πτώση των τιμών το επόμενο τρίμηνο. (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** παρουσίασε περαιτέρω επιδείνωση τον Ιούνιο. Οι καταναλωτές αξιολογούν πιο αρνητικά από τον περασμένο μήνα την οικονομική τους κατάσταση, καθώς και την οικονομική κατάσταση της Κύπρου τους επόμενους 12 μήνες. Πιο αρνητικά απ' ό,τι το Μάιο αξιολογούν και την οικονομική κατάσταση της Κύπρου τους τελευταίους 12 μήνες. (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, λιγότεροι καταναλωτές παρατήρησαν μεγάλους ρυθμούς αύξησης στις τιμές των καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες, και ταυτόχρονα λιγότεροι αναμένουν μεγάλες αυξήσεις στις τιμές τους επόμενους 12 μήνες. Σε σχέση με το Μάιο, περισσότεροι καταναλωτές θεωρούν τη τρέχουσα χρονική στιγμή κατάλληλη για αποταμίευση και ταυτόχρονα τον Ιούνιο ελαφρώς περισσότεροι δηλώνουν πιθανόν το ενδεχόμενο να αποταμιεύσουν τους επόμενους μήνες. Αντίθετα, λιγότεροι καταναλωτές δηλώνουν ότι τους επόμενους μήνες θα προβούν σε μεγάλες αγορές. Τέλος, οι προσδοκίες των καταναλωτών για την ανεργία παρουσίασαν μεγάλη επιδείνωση συγκριτικά με τον περασμένο μήνα (Πίνακας 1).

Συμπερασματικά, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο τον Ιούνιο 2012 παρουσίασε οριακή βελτίωση 0,6 μονάδων σε σύγκριση με το Μάιο 2012. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην καλύτερευση του κλίματος στις υπηρεσίες, εξαιτίας, κυρίως, της αυξημένης ζήτησης, καθώς και σε μικρή βελτίωση του κλίματος στο λιανικό εμπόριο, λόγω αυξημένων πωλήσεων το τελευταίο τρίμηνο. Το κλίμα στη μεταποίηση παρέμεινε στα αρνητικά επίπεδα του Μαΐου, ενώ στις κατασκευές κατέγραψε επιδείνωση. Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές χειροτέρευσε σε σύγκριση με το Μάιο, λόγω των αρνητικότερων προσδοκιών σχετικά με την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και την ανεργία.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

ΕΡΕΥΝΑ	2011							2012					
	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-11	-11	-20	-21	-20	-24	-25	-23	-23	-26	-27	-33	-28
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-23	-24	-28	-31	-24	-30	-36	-29	-33	-30	-38	-40	-36
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-17	-16	-26	-24	-29	-33	-37	-26	-26	-36	-34	-44	-36
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	5	7	-8	-8	-7	-7	-3	-14	-9	-11	-10	-16	-12
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-4	0	-9	-5	-4	-1	-8	-3	-5	-7	2	-3	-6
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	3	-8	-4	1	3	-2	2	-1	0	0	-2	-17	-16
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	10	-1	10	10	10	3	2	0	2	9	-1	-7	-7
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-21	-22	-31	-36	-34	-30	-29	-29	-30	-28	-28	-28	-25
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-49	-44	-52	-56	-58	-57	-49	-57	-51	-49	-57	-60	-52
Τρέχοντα αποθέματα ³	12	14	15	15	15	13	18	12	13	14	5	6	6
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-4	-9	-27	-36	-28	-22	-20	-18	-26	-21	-21	-18	-17
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-35	-37	-50	-55	-47	-36	-43	-39	-47	-43	-36	-42	-44
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-6	-5	-17	-11	-14	-14	-14	-14	-11	-12	-12	-16	-15
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	4	-3	5	7	-3	2	-4	-4	-4	9	-4	-10	-12
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-47	-49	-51	-49	-52	-46	-52	-55	-60	-57	-58	-56	-59
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-46	-49	-47	-40	-46	-37	-58	-41	-55	-56	-56	-58	-56
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-67	-73	-73	-75	-71	-68	-73	-73	-79	-81	-84	-79	-81
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-27	-26	-29	-24	-33	-24	-30	-38	-41	-32	-32	-33	-37
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-24	-39	-42	-27	-32	-39	-33	-37	-38	-37	-35	-37	-39
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-17	-17	-23	-20	-18	-19	-20	-18	-21	-26	-18	-23	-23
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-36	-42	-46	-35	-45	-43	-40	-52	-36	-44	-48	-52	-32
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-46	-44	-44	-51	-50	-53	-59	-53	-54	-55	-56	-62	-59
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-52	-52	-58	-46	-52	-46	-61	-57	-58	-52	-51	-43	-52
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	0	1	4	-7	-6	-3	-7	-9	-6	3	-7	-13	-5
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	-4	-5	-23	-15	-10	-6	-8	-10	-16	-19	-3	-20	-15
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-9	-14	-18	-19	-25	-14	-22	-23	-23	-27	-19	-16	-11
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	2	-5	1	2	-6	0	-4	-13	-5	-1	-6	-4	-11
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-34	-38	-50	-50	-41	-44	-47	-43	-46	-43	-38	-43	-48
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-29	-29	-35	-34	-32	-33	-35	-38	-35	-41	-40	-45	-40
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-14	-18	-33	-35	-25	-26	-28	-25	-26	-25	-19	-24	-26
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-55	-54	-65	-65	-63	-65	-66	-69	-70	-74	-73	-76	-77
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-28	-36	-60	-51	-38	-46	-46	-39	-43	-38	-34	-42	-54
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	32	24	17	21	18	16	17	17	15	27	34	22	19
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	10	12	29	35	18	17	13	9	15	31	14	4	-2
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3, 4}	48	53	62	63	59	60	65	56	59	57	52	54	64
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-44	-41	-55	-52	-48	-47	-47	-45	-48	-53	-46	-52	-49
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-37	-36	-52	-55	-52	-50	-57	-48	-53	-54	-50	-54	-59
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-16	-10	-20	-20	-5	-14	-17	-10	-19	-11	-14	-14	-11
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-48	-46	-46	-51	-43	-47	-48	-51	-55	-53	-46	-51	-50

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).